

Asia: LVM/417/03/2013

Hallituksen esitysluonnos tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö on julkaissut hallituksen esityksen tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry, Suomen Hippos ry ja Suomen Ratsastajainliitto ry lausuvat luonnoksesta seuraavaa.

Yleistä

Suomessa on 170.000 ratsastuksen harrastajaa, joista 75.000 enintään 18-vuotiasta ja 95.000 aikuista harrastajaa. 94 % harrastajista on naisia. Ratsastus on yksi suurimmista naisten harrastamista terveysliikunta, kuntoilu- ja urheilumuodoista. Raviurheilua harrastaa aktiivisesti noin 50.000 henkilöä. Suomessa on 75.000 hevosta.

Suomessa tapahtuneen muuttoliikkeen myötä ratsastusharrastus on siirtynyt taajamiin ja niiden läheisyyteen. Ratsastusharrastuksen kannalta tärkeät olosuhteet ja infrastruktuuri puuttuvat useista kunnista. Tämä tarkoittaa käytännössä, että hevosilla liikutaan muun liikenteen seassa taajamissa ja maaseudulla.

Hevonen on herkkä, suuri ja voimakas saaliseläin, joka painaa täysikasvuisena rodusta riippuen 300 – 600 kiloa. Hevonen on reaktioiltaan ja liikkeiltään nopea, joka ensisijaisesti pakenee kohdatessaan pelottavan tilanteen. Hevosen käyttäytymiseen vaikuttavat oleellisesti sen ikä, aiemmat kokemukset ja käsittelijän osaaminen. Mahdollisen pakoreaktion laukaisevat yleensä nopeasti tai yhtäkkisesti lähestyvät ja äänekkäät, hevosen vaarallisiksi tulkitsemat tilanteet.

Hevosten kanssa pyritään ensisijaisesti välttämään liikenteessä liikkumista, mutta aina se ei ole mahdollista. Hevosen ja muun tienkäyttäjän kohdatessa voi syntyä vaaratilanteita, mikäli hevonen säikähtää esimerkiksi nopeasti lähestyvää tai ohittavaa ajoneuvoa.

Myös lapset ja nuoret liikkuvat hevosten kanssa maastossa, jolloin he voivat joutua käyttämään teitä. Erityisesti lasten ja nuorten osalta pitäisi liikenneturvallisuuteen hevosen kanssa liikuttaessa kiinnittää erityistä huomiota, koska heillä voi olla puutteelliset taidot liikenteessä toimimisesta ja vaaratilanteiden ennakoinnista.

Lakiesityksessä ratsukko rinnastettaisiin entistä selkeämmin ajoneuvoon, joka mielestämme ei ole liikenneturvallisuuden kannalta ollenkaan hyvä muutos. Autoilijat eivät ole tottuneita hevosen kohtaamiseen tiellä, hevosen tai hevosajoneuvon ohittaminen turvallisesti on huonosti tiedostettu asia. Ratsukkoa takaa ohittaessa autoilijat syyllistyvät kokemuksemme mukaan usein liian läheltä ohittamiseen, äänimerkin käyttöön, eivät odota ratsastajan reagoimista tulevaan ohitukseen. Hevonen näkee helpommin edestä lähestyvän auton. Kuljettaja ja ratsastaja pystyvät helpommin reagoimaan tilanteeseen. Takaa lähestyvä auto jää helposti ratsastajalta ja hevoselta huomaamatta etenkin meluisilla tienpätkillä, jolloin ratsastaja ja hevonen eivät pysty ennakoimaan ja huomioimaan ohitusta.

Tästä syystä ratsukon paikkaa tieliikenteessä tulee vielä pohtia asiantuntijoiden kanssa. Turvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden näkökulmasta ratsukon rinnastaminen vahvemmin jalankulkijaan ja esimerkiksi ratsastaminen tien vasemmassa reunassa ja/tai hitaammalle liikenteelle tarkoitetuilla väylillä olisi ehdottomasti parempi ratkaisu kuin nyt ehdotettu.

Pidämme nykyistä lakia turvallisempaa hevosten kanssa eri tien osilla liikkumisen suhteen

- kärryjä vetävä hevonen on ajoneuvo, jonka tulee liikkua tien oikeaa reunaa pitkin
- ratsukon tulee pääsääntöisesti kulkea tien oikeaa reunaa, mutta voi toissijaisesti kulkea jalkakäytävää tai pyörätietä pitkin tai tien vasenta reunaa
- hevosta talutettaessa kyseessä on jalankulkija, jonka tulee käyttää jalankulkijoille tarkoitettuja kulkuväyliä ja sellaisen puuttuessa tien vasenta reunaa

Lakiehdotus

19 § Tien eri osien käyttö

Ajoneuvoa on kuljetettava ajoradalla.

Jos tien oikealla puolella on piennar, jolla ajo käy haitatta päinsä, polkupyörää tai muuta moottoritonta ajoneuvoa on kuitenkin kuljetettava oikealla pientareella.

Taajaman ulkopuolella mopoa on kuljetettava pientareella tai ajoradan reunalla, jos se käy haitatta päinsä.

Alle 12-vuotias saa kuljettaa polkupyörää jalkakäytävällä, jollei siitä aiheudu huomattavaa haittaa jalankululle.

Ajoneuvoa saa tilapäisesti kuljettaa muullakin kuin sille tarkoitetulla tien osalla, jos erityiset olosuhteet sitä vaativat ja siitä ei aiheudu vaaraa eikä huomattavaa haittaa.

Suojatietä pitkin ajorataa ylittäessään ajoneuvo ei saa aiheuttaa vaaraa eikä estettä jalankulkijalle.

Ehdotettu lakiesitys heikentää liikenneturvallisuutta, koska ajoradan oikeaan reunaan määrättävä ratsukko tai hevonen taluttajineen aiheuttavat

- taajama-alueilla huomattavaa liikenteen hidastumista. Taluttajan nopeus liikenteessä on enimmillään noin 5km/h ja ratsukon nopeus noin 5-20 km/h.

- maanteillä vieläkin suurempien nopeuserojen vuoksi mahdollisia vaaratilanteita sekä tienkäyttäjille että hevoselle. Hevonen voi reagoida erityisen voimakkaasti asioihin, joihin se ei pysty varautumaan, esimerkiksi takaa samalla kaistalla tuleva auto voi olla sille isompi uhka kuin jos auto tulee edestäpäin. Erityisen suuren vaaran ja mahdollisen pakoreaktion aiheuttavat nopeasti tai yhtäkkisesti lähestyvät ja äänekkäät muut tienkäyttäjät.

Hevosella liikutaan vilkasliikenteisillä teillä yleensä vain lyhyitä siirtymiä maastoreiteille, ja siksi olisi hyvä olla mahdollisuus turvallisuusperusteisesti käyttää myös jalankulkuun tai pyöräilyyn tarkoitettuja väyliä.

19 § tulee mielestämme lisätä: Hevosta saa taluttaa tai ratsastaa muuallakin kuin sille tarkoitetulla tien osalla, jos erityiset olosuhteet sitä vaativat ja siitä ei aiheudu vaaraa eikä huomattavaa haittaa.

53 § Eläimen kuljettaminen

Eläin on pidettävä tiellä kytkettynä taikka valvottava eläintä siten, ettei se aiheuta vaaraa eikä huomattavaa haittaa muille tienkäyttäjille. Eläintä tulee kuljettaa niin lähellä tien oikeaa reunaa kuin turvallisuutta vaarantamatta on mahdollista.

Ratsastajan, suurikokoisen eläimen taluttajan ja eläimen vetämän ajoneuvon on noudatettava ajoneuvon kuljettamista koskevia liikennesääntöjä.

53 § tulee mielestämme muuttaa muotoon: Eläin on pidettävä tiellä kytkettynä taikka valvottava eläintä siten, ettei se aiheuta vaaraa eikä huomattavaa haittaa muille tienkäyttäjille. Eläintä tulee kuljettaa niin lähellä tien reunaa kuin turvallisuutta vaarantamatta on mahdollista.

Ratsastajan ja eläimen kuljettajan on soveltuvin osin noudatettava ajoneuvon kuljettajaa koskevia säännöksiä.

Lisäksi ehdotamme usein käytettävien ratsastusreittien tienylityskohtiin erillistä hevosesta varoittavaa liikennemerkkiä, kuten esimerkiksi kelkkareiteillä tai hiihtoladuilla on.

Hyvinä käytännön esimerkkeinä tuomme esille

- mahdollisuuden hyödyntää kaapelointiväyliä ratsastus- ja ajoreitteinä
- paikallisten hevosityhdistysten, tallien ja maanomistajien yhteistyön ja tiedonkulun lisäämistä, josta esimerkkinä on Siuntion Pro Hevonen – yhdistys.

Laitinen Anne

Hippolis - Lausunnonantaja: Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry,
Suomen Hippos ry ja Suomen Ratsastajainliitto ry